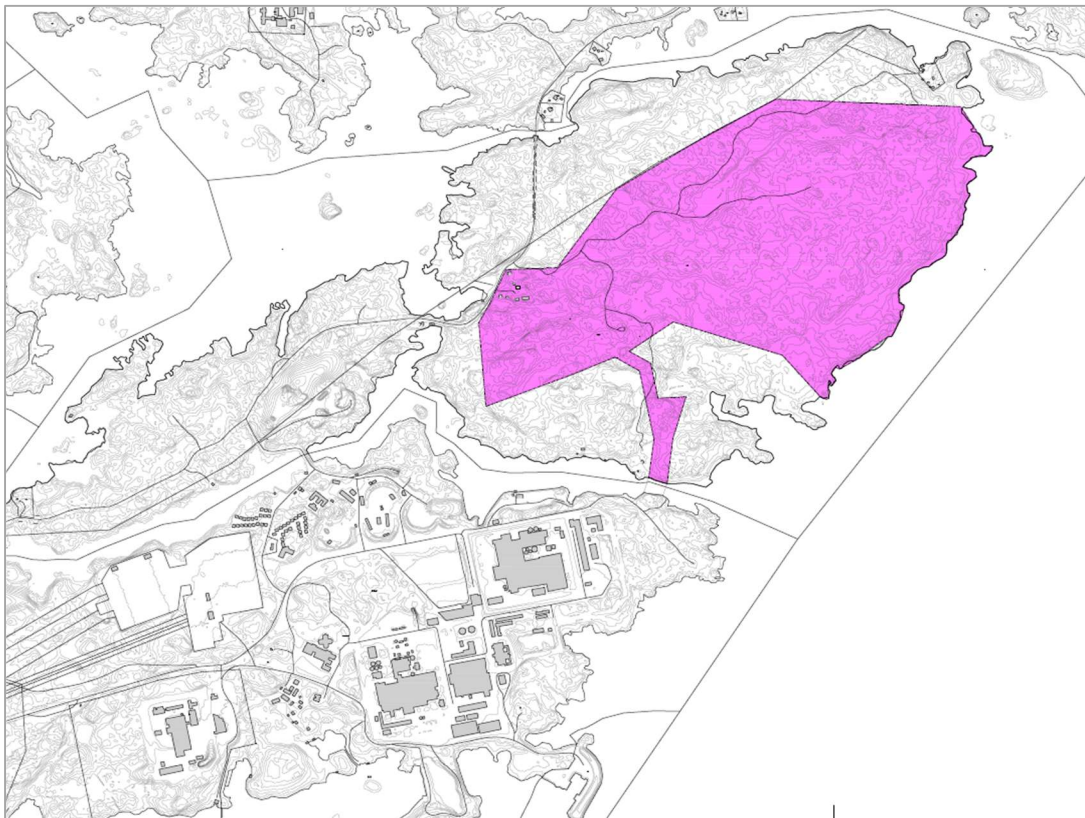

UNDERLAG FÖR AVGRÄNSNINGSSAMRÅD

DETALJPLAN FÖR DEL AV ÄVRÖ 1:16, FIGEHOLM, OSKARSHAMNS KOMMUN,
KALMAR LÄN

2026-04-07

PROJEKTBYGGAREN TEKNIK SYD AB

Kontoret i Karlskrona: Stortorget 10, 371 34 Karlskrona

www.projektbyggaren.se

Ansvarig: Jessica Andersson

Granskad av: Johanna Persson

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND OCH SYFTE MED DETALJPLANEN

Oskarshamns kommun avser att ta fram en ny detaljplan för fastigheten Ävrö 1:16. Planens syfte är att skapa förutsättningar för etablering av verksamheter kopplade till fossilfri energiproduktion, samt funktioner och anläggningar som stödjer och kompletterar sådan verksamhet. Genom detaljplanen vill kommunen möjliggöra en utveckling av området som kan bidra till den pågående energiomställningen och stärka förutsättningarna för hållbar energiförsörjning. För närvarande finns ingen aktuell aktör för att bedriva verksamheten.

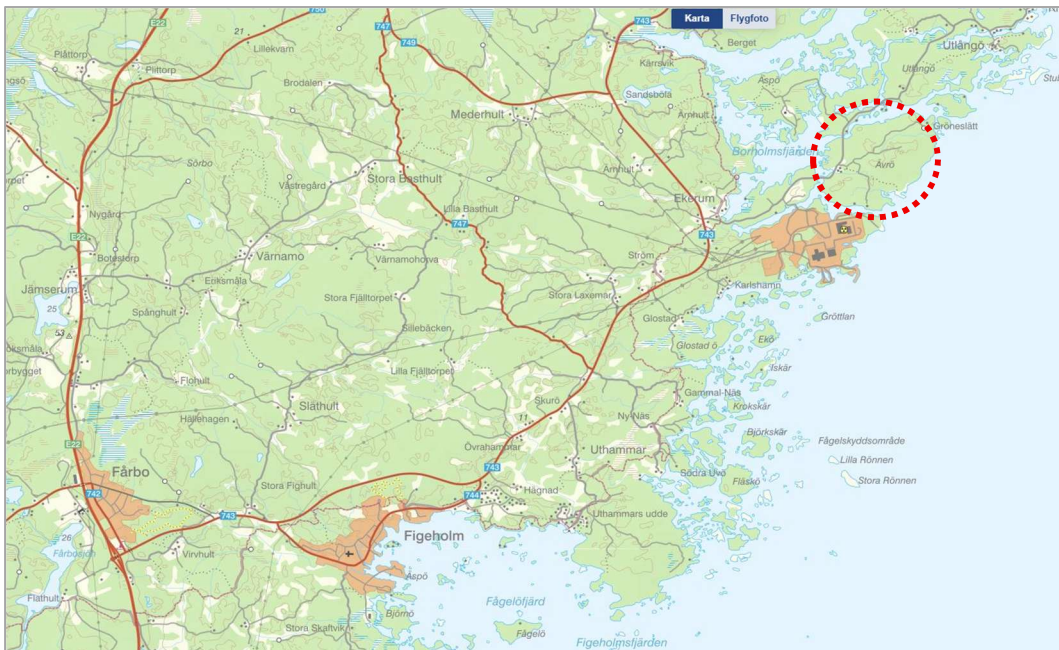
Det aktuella planområdet är beläget norr om Simpevarpshalvön, där Oskarshamns kärnkraftverk är etablerat, cirka en mil nordost om Figeholm i Oskarshamns kommun. Området ligger i anslutning till befintlig energirelaterad infrastruktur (Oskarshamns kärnkraftverk), vilket gör platsen strategiskt intressant för framtida energisatsningar. Området är sedan tidigare utpekat som utvecklingsområde för energiproduktion i kommunens översiktsplanering.

Figur 1. Planområdets lokalisering i Sverige.

Fastigheten Ävrö 1:16 består till största delen av obebyggd mark, präglad av natur- och skogsområden. Inom fastigheten finns ett mindre antal befintliga hus som ägs och nyttjas av OKG/Uniper inom befintlig kärnteknisk verksamhet.

I det fortsatta planeringsarbetet kommer hänsyn att tas till befintliga värden i området samt till omgivande markanvändning. Detaljplanen syftar till att pröva markens lämplighet för den planerade utvecklingen och att skapa en tydlig struktur för hur området kan nyttjas på ett långsiktigt och hållbart sätt.

Figur 2. Planområdets lokalisering i Oskarshamns kommun.

Närmaste anslutning till det aktuella planområdet från det regionala vägnätet sker via väg 743 (Huvudlänsväg), som ansluter till E22 cirka en mil från området. Väg 743 löper från Fårbo vid korsningen med E22, via Figeholm och Simpevarpshalvön, vidare upp mot Klintemåla. Vägen utgör en viktig förbindelse i området och används av flera olika trafikslag och transportbehov.

Längs sträckan förekommer trafik från boende i området, arbetspendlare till verksamheterna vid Simpevarp, turister samt transporter av gods. Trafiken på vägen utgörs av flera olika trafikslag, däribland personbilar, bussar, lastbilar, cyklar, traktorer och gångtrafikanter. Enligt NVDB varierar trafikmängden mellan olika delsträckor och uppgår till cirka 1 000–4 000 fordon per årsmedeldygn (ÅDT).

1.2 BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

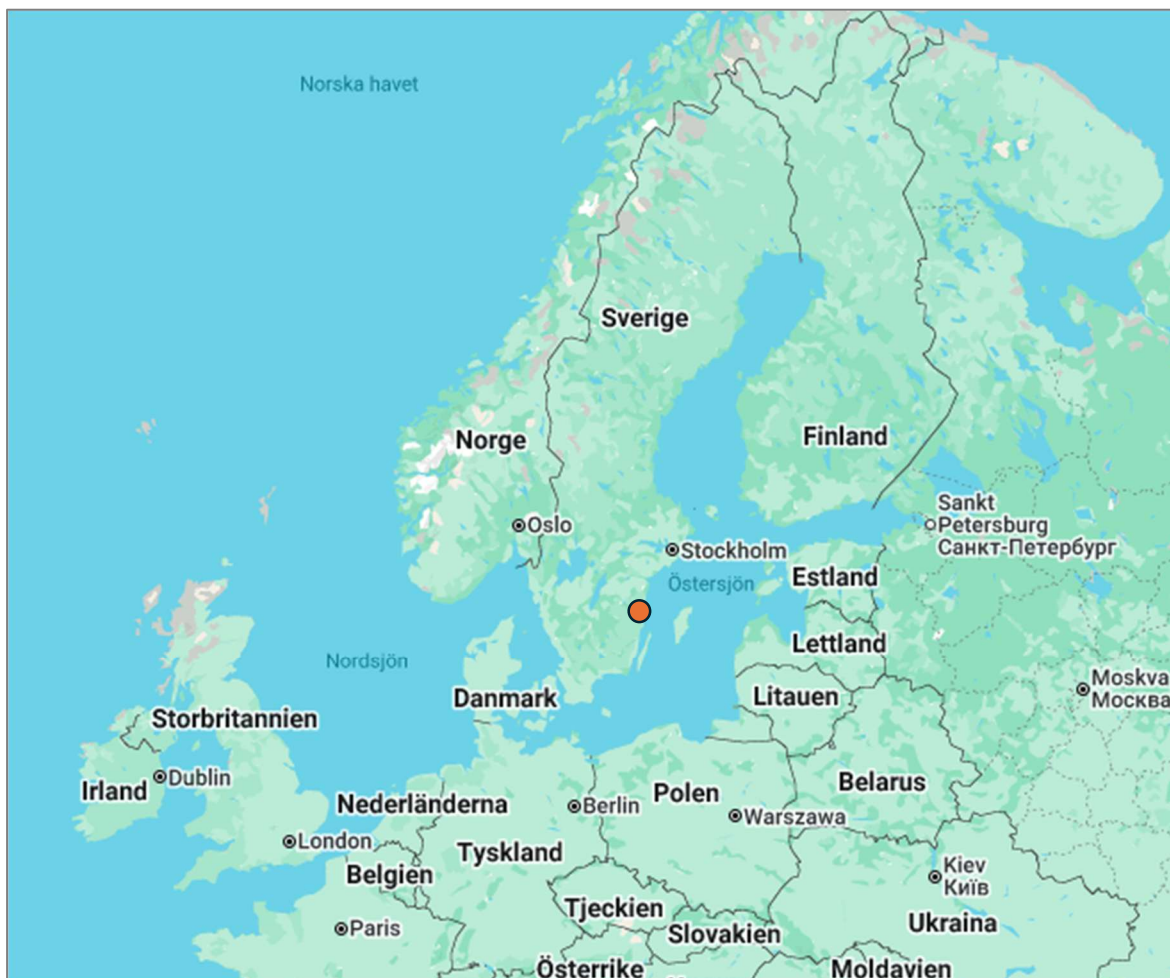
Oskarshamns kommun har genomfört undersökning om betydande miljöpåverkan (Dnr SBN 2024/000284). Den samlade bedömningen är att detaljplanens genomförande kan innebära betydande påverkan på miljön, människors hälsa samt hushållningen med mark och vattenresurser. Mot denna bakgrund bedöms detaljplanen kunna medföra betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning enligt miljöbalken ska därför genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram inom ramen för det fortsatta planarbetet.

1.3 GRÄNSÖVERSKRIDANDE MILJÖPÅVERKAN

Konvention om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang, den så kallade Esbokonventionen, är en miljöskyddskonvention som Sverige ratificerat. Till konventionen finns protokollet om strategiska miljöbedömningar som också har skrivits under av Sverige. Konventionen syftar till att säkerställa att dess parter bedömer vissa verksamheters miljöpåverkan i ett tidigt skede av planeringen, och att de underrättar och samråder med varandra om de verksamheter som förtecknas i konventionen och som sannolikt kommer att få betydande negativa gränsöverskridande effekter.

Föreliggande detaljplaneförslag medger sådan verksamhet att den enligt den Esbo-konventionen (Konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang) innebär en skyldighet att även samråda med berörda grannländer. Samråd enligt Esbokonventionen sker både inom ramen för detaljplanens förfarande enligt plan- och bygglagen (2010:900), den strategiska miljöbedömningen enligt kapitel 6 miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966) samt i samband med den specifika miljöbedömningen.

Det är Naturvårdsverket som samordnar Esbosamrådet. Oskarshamns kommun har en kontinuerlig dialog med Naturvårdsverket angående Esbosamrådets utformning och genomförande.

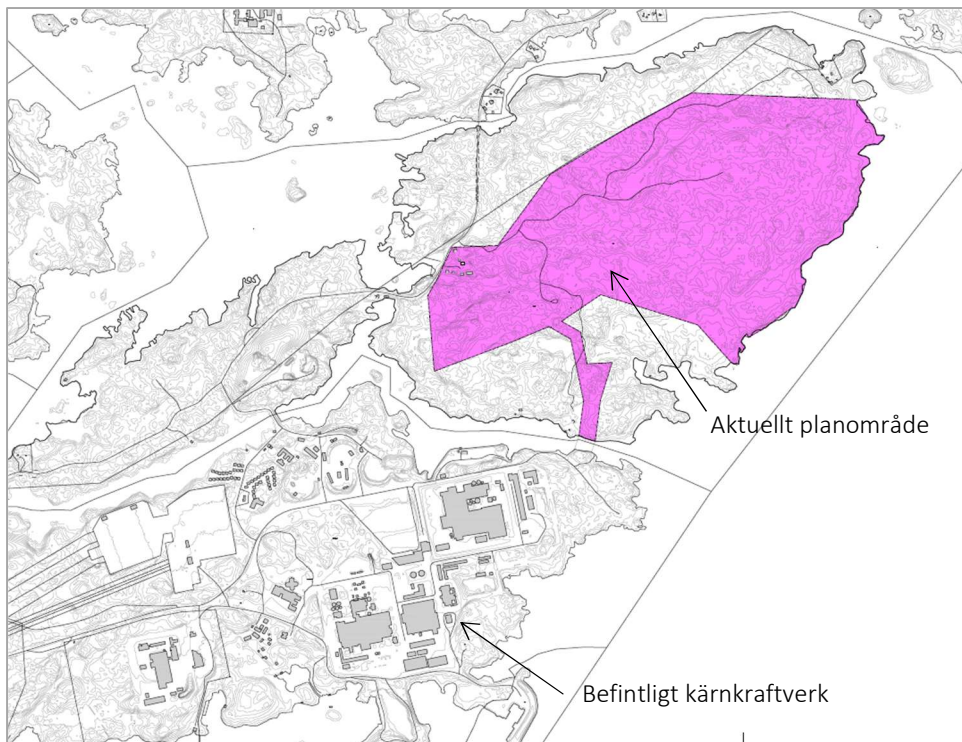

Figur 3. Planområdets lokalisering i norra Europa. Planområdet markerat med rött.

2 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV DETALJPLANENS INNEHÅLL

Det aktuella planområdet är cirka 100 hektar och ligger i direkt anslutning till befintligt kärnkraftverk. Inom delar av planområdet föreslås detaljplaneförslaget möjliggöra storskalig fossilfri energiproduktion, inklusive kärnkraft (e_1). Området för energiproduktion uppgår till cirka 80 hektar.

Förutom möjligheter till att uppföra fossilfri energiproduktion kommer även detaljplanen att ge möjligheter till annan markanvändning som indirekt är kopplade till verksamheten, exempelvis tillfälliga boenden såsom stugor och camping samt kontor (cirka 15 hektar).

Figur 4. Aktuellt planområde.

3 LOKALISERINGSUTREDNING

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken (MB) ska lokaliseringen av den planerade verksamheten väljas utifrån vilken plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Eftersom den planerade verksamheten förutsätter att ett nytt markområde tas i anspråk ska val av lokalisering även göras med beaktande av hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

En lokaliseringsutredning har tagits fram utifrån både ett nationellt och därefter lokalt perspektiv. I utvärderingen av de olika studerade lokaliseringalternativen har både grundläggande förutsättningar (areal av tillgänglig yta, el kapacitet etcetera) samt kraven i miljöbalken beaktats. Vid den slutliga utvärderingen har fördelarna med det aktuella planområdet bedömts vara väsentligt större vid en jämförelse med övriga alternativ. Lokaliseringsutredningen kommer att redovisas i sin helhet i miljökonsekvensbeskrivningen för detaljplanen.

4 FÖRUTSÄTTNINGAR

4.1 ÖVERSIKTSPLAN

Översiktsplanen för Oskarshamns kommun antogs av kommunfullmäktige i februari 2023. I planen formuleras bland annat kommunens mål för minskade koldioxidutsläpp:

”År 2030 är Oskarshamn en kommun utan nettoutsläpp av fossil koldioxid och en del av en fossilbränslefri region.”

För att uppnå en långsiktigt hållbar användning av mark- och vattenresurser har kommunen tagit fram elva övergripande utvecklingsstrategier inom ramen för översiktsplanen. Strategierna ska fungera som vägledning för att främja en ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar utveckling i kommunen. En av dessa strategier betonar att Oskarshamns kommun ska ta ansvar för energiförsörjningen ur ett regionalt och nationellt perspektiv. Kommunen ska även verka för att skapa goda förutsättningar för en långsiktigt förnybar energiförsörjning genom en framåtblickande och hållbar planering.

Översiktsplanen lyfter vidare fram att det finns goda möjligheter inom kommunen att bidra till klimatomställningen genom att utveckla och tillhandahålla områden för fossilfri energiproduktion.

Det aktuella planområdet är dock inte särskilt utpekade i kommunens översiktsplan.

4.2 FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN

Det aktuella planområdet omfattas av *Fördjupning av översiktsplanen för Simpevarps- och Laxemarsområdet med mera*, som antogs av kommunfullmäktige den 8 oktober år 2007. Syftet med den fördjupade översiktsplanen var att inleda kommunens fysiska planering inför en möjlig etablering av en slutförvarsanläggning för använt kärnbränsle samt en inkapslingsanläggning inom Simpevarps- och Laxemarsområdet.

I den fördjupade översiktsplanen pekas stora delar av Ävrö (inklusive planområdet) ut som lämpliga för energirelaterad verksamhet. Detta motiveras bland annat av områdets strategiska läge i förhållande till befintlig infrastruktur.

4.3 GÄLLANDE DETALJPLANER

Det aktuella planområdet omfattas inte av några gällande detaljplaner. Dock gränsar området till gällande detaljplan MA72 – Oskarshamnsverkets verksamhetsområde (Laga kraft 1988-01-26). Detaljplanen föreskriver till största delen användningen kärnkraftverk, industrianläggning, hamnändamål, högspänningsledning och ställverk samt industripark.

4.4 RIKSINTRESSEOMRÅDEN

Ett riksintresseområde är ett mark- eller vattenområde som bedöms ha nationellt betydelsefulla värden och som därför ska skyddas mot åtgärder som kan skada dessa värden. Det kan exempelvis avse områden för naturvård, kommunikationer, kulturmiljövård, friluftsliv eller yrkesfiske. Hänsyn till dessa ska tas i fysisk planering, översikts- och detaljplanering samt vid tillståndsprövningar. Värdena inom ett område av riksintresse får inte påtagligt skadas. Bestämmelserna om riksintressen finns i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Riksintresseområden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada området. Bedömningen av vad som utgör en påtaglig skada är alltid platsspecifik och knuten till åtgärdens art och omfattning. Generellt gäller att ett ingrepp som innebär att ett område förlorar de värden som motiverat dess utpekande ska bedömas som påtagligt skadligt (Allmänt råd SNV NFS 2005:17).

Planområdet berör riksintresseområden både enligt 3 och 4 kap miljöbalken. Berörda riksintresseområden utgörs av följande:

- *Riksintresse för slutförvaring* innebär att ett område är av nationell betydelse för anläggningar som behövs för att hantera och slutförvara radioaktivt avfall, exempelvis använt kärnbränsle. Sådana områden kan pekats ut som riksintresse enligt 3 kap. miljöbalken eftersom de anses särskilt viktiga för landets energiförsörjning och kärntekniska verksamhet. I Oskarshamns kommun finns områden kring Simpevarp och Laxemar som har pekats ut som riksintresse kopplat till slutförvaring av använt kärnbränsle och annan kärnteknisk verksamhet. Detta hänger samman med den befintliga kärntekniska infrastrukturen i området och de utredningar som genomförts för lokalisering av slutförvar. Det aktuella planområdet omfattas av riksintresset.
- *Riksintresse för energiproduktion enligt 3 kap 8 §* - Riksintresseområden för energiproduktion innebär att vissa områden i Sverige är särskilt viktiga för produktion av energi på nationell nivå. Dessa områden är utpekade för att säkerställa en trygg och hållbar energiförsörjning, och de ska beaktas vid planering och prövning av olika projekt. Energimyndigheten har ett nytt uppdrag att fram till och med den 25 mars år 2026 göra en översyn av riksintresseområden för energiproduktion. Planområdet omfattas av riksintresse för energiproduktion enligt Energimyndigheten, vilket innebär att det är strategiskt viktigt för el- och effekttillförseln i Sverige. Den detaljerade avgränsningen av riksintresset är sekretessbelagd.
- *Riksintresse för energidistribution enligt 3 kap 8* - Riksintressen för energidistribution är mark- och vattenområden som är särskilt utpekade för att skydda viktiga anläggningar i energisystemet, som elledningar och transformatorstationer.
- *Riksintresse för naturmiljö - Västerviks och Oskarshamns skärgårdar* (enligt 3 kap 6 § MB) – enligt registerbladet (Länsstyrelsen i Kalmar län) utgörs riksintresseområdet av en välutbildad urbergsskärgård med stora geologiska och biologiska värden. Området innehar ett representativt odlingslandskap med lång kontinuitet och stort inslag av naturbetesmarker med representativa och art- och individrika växtsamhällen. Art- och individrik häck- och sträckfågelfauna.
- *Riksintresse för friluftsliv - Norra Smålands skärgård* (enligt 3 kap 6 § MB) – enligt registerbladet (Länsstyrelsen i Kalmar län 2016) har riksintresseområdet särskilt goda förutsättningar för upplevelser i natur- och kulturmiljöer. Detta omfattar både friluftaktiviteter på land och aktiviteter kopplade till vatten, där områdena kan erbjuda berikande och rekreativa upplevelser för besökare.
- *Riksintresse för rörligt friluftsliv - Kustområdena och skärgårdarna i Småland och Östergötland* (enligt 4 kap 2 § MB) – Området omfattar stora delar av den småländska kusten, inklusive Västerviks och Oskarshamns skärgårdar. Vidare är området värdefullt för båtliv, kustnära rekreation och turism. Utöver rörligt friluftsliv är även obrutna kuststräckor skyddade.

4.7 SKYDDADE ARTER

På Ävrö har ett flertal skyddade arter identifierats. Dessa utgörs bland annat av:

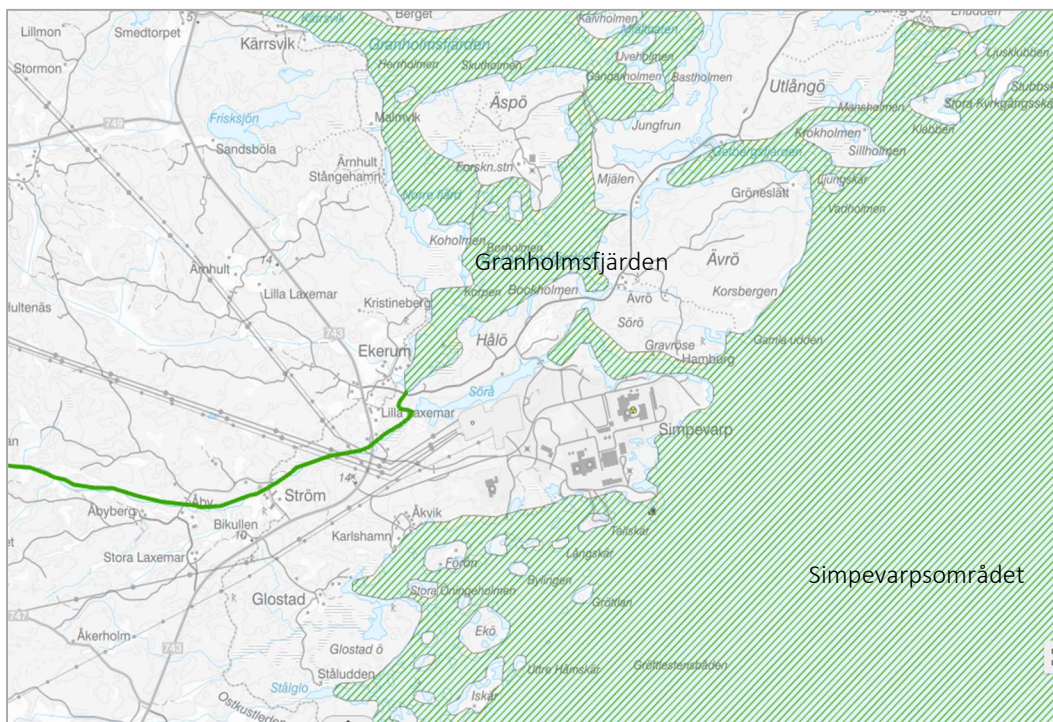
- Hasselmus
- Hasselsnok
- Fladdermus
- Fåglar
- Groddjur (vanlig padda, åkergroda, större vattensalamander och mindre vattensalamander)

Detaljplanen kan beröra ytterligare skyddade arter, vilket utreds inom ramen för detaljplanearbetet.

4.8 MILJÖKVALITETSNORMER FÖR VATTEN

Vattenområdet kring Ävrö omfattas av två kustvattenförekomster som omfattas av miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten. Dessa är:

- Granholmsfjärden (WA54645967). För Granholmsfjärden anges kvalitetskraven för den ekologiska statusen till *God ekologisk status år 2039* samt *God kemisk ytvattenstatus*.
- Simpevarpsområdet (WA58194721). För Simpevarpsområdet anges kvalitetskraven för den ekologiska statusen till *God ekologisk status år 2027* samt *God kemisk ytvattenstatus*.

Figur 6. Miljökvalitetsnormer för vatten. Källa. VISS (uttag 2026-03-11).

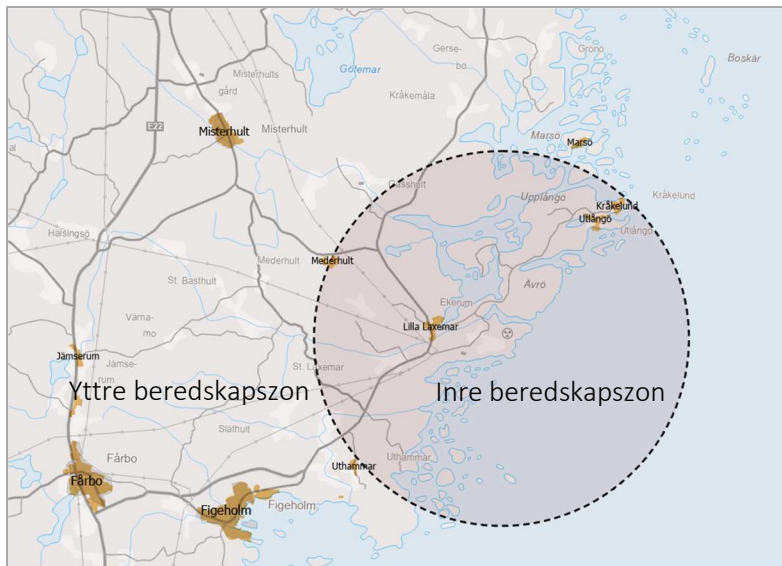
4.9 BEREDSKAPSZON OCH SKYDDSAVSTÅND

Sydväst om det aktuella planområdet finns ett befintligt kärnkraftverk. I Oskarshamn omfattar beredskapen kring kärnkraftverket en inre beredskapszon på 5 km samt en yttre beredskapszon på 25 km, se figur 7.

Inom en radie på 2 km från reaktorerna Oskarshamn I och Oskarshamn II får nya byggnader inte uppföras utan tillstånd från länsstyrelsen. Oskarshamn I och Oskarshamn II är dock inte i drift.

Inom ett område på 10 km från kärnkraftverket ska bebyggelse planeras med goda möjligheter till evakuering från området. Bebyggelse som kan vara svår att evakuera, såsom äldreboenden, sjukhus och liknande verksamheter, bör undvikas.

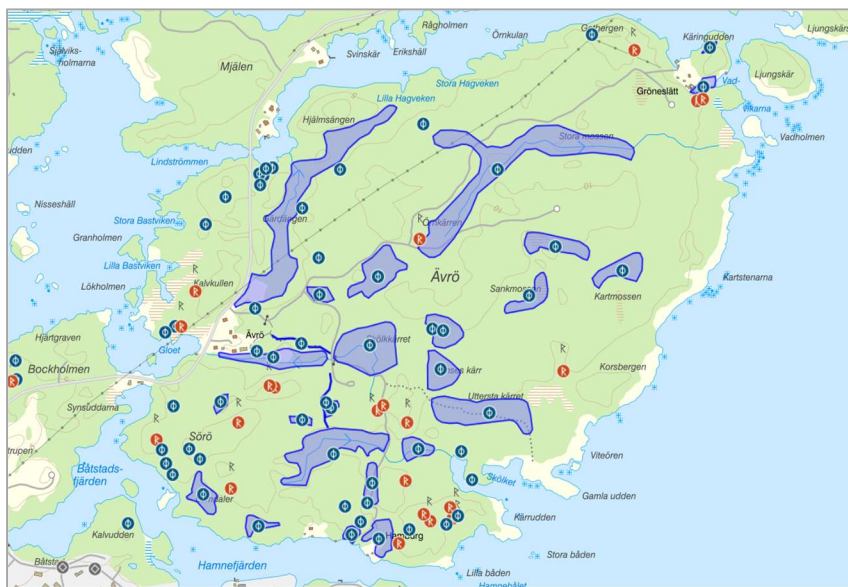
Vid detaljplaneärenden ska samråd ske med länsstyrelsens försvarsenhet samt Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM).

Figur 7. Inre och yttre beredskapszon. Källa. Översiktsplan för Oskarshamns kommun. Oskarshamns kommun 2023.

4.10 KULTURMILJÖ

Det aktuella planområdet omfattas inte av riksintresseområde för kulturmiljö. Det aktuella planområdet omfattas av en stor del lämningar. I området finns både fornlämningar, övriga kulturhistoriska lämningar samt möjliga fornlämningar.

Figur 8. Ett stort antal lämningar finns på Ävrö. Källa. Riksantikvarieämbetet (Uttag 2026-03-11).

5 FÖRSLAG TILL AVGRÄNSNING

5.1 TIDSMÄSSIG AVGRÄNSNING

Den tidsmässiga avgränsningen avgränsas till år 2045, då det är det år då full byggrätt bedöms ha utnyttjats till fullo.

5.2 AVGRÄNSNING AV NIVÅ

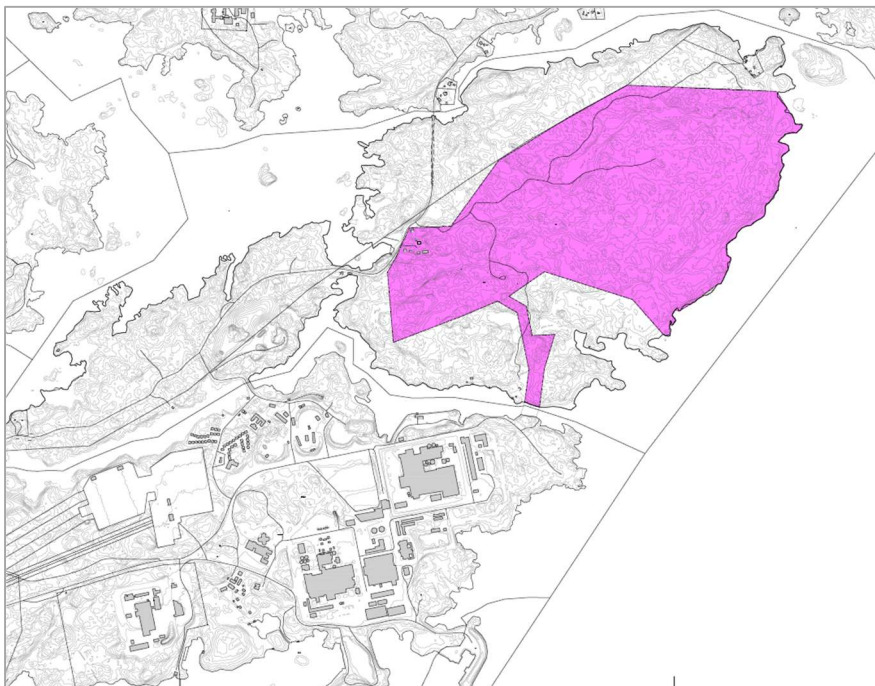
Enligt 6 kap. 12 § miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivnings omfattning och detaljeringsgrad vara rimlig med hänsyn till

1. bedömningsmetoder och aktuell kunskap,
2. planens eller programmets innehåll och detaljeringsgrad,
3. var i en beslutsprocess som planen eller programmet befinner sig,
4. att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av verksamheter eller åtgärder, och
5. allmänhetens intresse.

5.3 GEOGRAFISK AVGRÄNSNING

Den rumsliga avgränsningen utgörs till övervägande del av planområdets gräns, se figur 9. För vissa miljöaspekter kan dock påverkan uppstå även utanför själva planområdet.

För exempelvis påverkan av buller och miljökvalitetsnormer för vatten blir den geografiska avgränsningen vidare. Det geografiska området som påverkas varierar således beroende på vilken aspekt som studeras.

Figur 9. Aktuellt planområde.

5.4 SAKMÄSSIG AVGRÄNSNING

4.4.1 Analys av aspekter enligt 6 kap 2 § miljöbalken

Utifrån de aspekter som anges i 6 kap 2 § MB har en analys genomförts av vilka aspekter som kan anses kunna medföra en betydande miljöpåverkan.

1. Befolkning och människors hälsa,

Rekreation och friluftsliv – Detaljplanen medför att när verksamhetsområdet har uppförts, kommer marken som ligger inom själva verksamhetsområdet inte kunna nyttjas för friluftsliv och rekreation. Stora delar av Ävrö riskerar att påverkas negativt ur ett rekreativperspektiv.

Trafik och buller – Den planerade markanvändningen kan medföra förändringar i trafikflöden och transportbehov, vilket kan påverka den befintliga boendemiljön genom exempelvis ökat buller och förändrad trafiksäkerhet.

Risker – Detaljplanen ska pröva möjligheten för att fossilfri energiproduktion kan uppföras inom delar av planområdet. I planområdets omgivning finns befintliga Sevesoverksamheter, exempelvis Oskarshamns kärnkraftverk, som kan påverkas av detaljplanens föreslagna markanvändning.

Befintliga Sevesoanläggningar kan också påverka föreslagen markanvändning i detaljplaneförslaget negativt. Risk finns också för olyckor kopplade till transporter av farligt gods.

2. Djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt,

Detaljplanen riskerar att medföra negativa konsekvenser för biologisk mångfald, grön infrastruktur och ekologiska spridningssamband. Risk finns för att fridlysta och rödlistade arter påverkas negativt.

3. Mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,

Landskapsbild – Detaljplaneförslaget bedöms medföra att landskapsbilden förändras och planområdet exponeras mot omgivningen. Områden som tidigare inte har varit bebyggda kommer att ianspråkta.

Kulturmiljö – Det finns kända fornlämningar och övriga kulturhistoriska värden inom planområdet som kan beröras av detaljplanen.

Vatten – Detaljplanen berör två vattenförekomster. Detaljplanen medför att mängden dagvatten och avrinning ökar, eftersom andelen hårdgjorda ytor ökar. Risk kan finnas för att vattenförekomsterna påverkas negativt.

Klimatanpassning – För att kunna möjliggöra föreslagen markanvändning i detaljplanen kommer sannolikt justeringar av befintlig marknivå krävas. Det behöver även säkerställas så att inte vattenansamlingar skapas vid skyfall, som kan orsaka översvämningar både utanför och innanför planområdet.

Planområdet kan också påverkas av den förväntade havsnivåhöjningen. Befintlig väg till planområdet ligger på låga marknivåer som riskerar att översvämmas vid skyfall och vid havsnivåhöjning.

Tillgängligheten till anläggningen behöver säkerställas.

4. Hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,

Detaljplanen bedöms kunna påverka ett antal riksintresseområden.

5. Annan hushållning med material, råvaror och energi,

Planområdet området omfattas av riksintresse för energiproduktion.

Detaljplanen kommer att möjliggöra för att en fossilfri energiproduktion. Vilken typ av produktion är i dagsläget inte fastställt.

6. Andra delar av miljön

Ej aktuellt.

4.4.2 Aspekter som bedöms kunna medföra en betydande miljöpåverkan

I nedanstående tabell redovisas de aspekter som utifrån analysen i avsnitt 4.4.1. har bedömts kunna medföra en betydande miljöpåverkan, samt förslag till avgränsning av respektive aspekt.

Tabell 2. Aspekter som har bedömts kunna medföra en betydande miljöpåverkan.

Aspekt	Avgränsning av aspekt
Landskapsbild	Aspekten avgränsas till att behandla detaljplanens påverkan på landskapsbilden.
Kulturmiljö	Aspekten avgränsas till att behandla detaljplanens påverkan på fornlämningar samt andra kulturhistoriska värden.
Naturmiljö	Aspekten avgränsas till att behandla detaljplanens påverkan på riksintresseområde för naturmiljö, strandskydd samt särskilt skyddade arter. Även påverkan på konnektivitet och grön infrastruktur kommer att bedömas.
Rekreation och friluftsliv	Aspekten avgränsas till att behandla detaljplanens påverkan på riksintressen för friluftsliv (både 3 och 4 kap MB).
Vatten och vattenkvalité	Aspekten avgränsas till att behandla detaljplanens påverkan på miljökvalitetsnormerna för kustvatten, ökade flöden samt risker för föroreningar i dagvatten.
Klimatanpassning	Översvämning (risk för översvämning, skyfall)
Människors hälsa och miljö	Aspekten avgränsas till att behandla detaljplanens påverkan på människors hälsa och miljö avseende buller från trafik samt trafik, trafiksäkerhet, framkomlighet samt utsläpp till luft av trafik. Påverkan på aspekten från den direkta verksamhet som slutligen anläggs, hänskjuts till kommande prövningar då verksamheten i dagsläget är okänd.
Risk	Aspekten avgränsas till att göra en översiktlig bedömning av detaljplanens risker med den markanvändning som föreslås samt utifrån att verksamheten inte är känd. Även riskerna med farligt gods utreds.
Klimatpåverkan	Aspekten avgränsas till att behandla detaljplanens klimatpåverkan.

4.4.3 Identifiering av gränsöverskridande miljöpåverkan

Utifrån ovanstående analys har även de aspekter som bedöms kunna medföra en gränsöverskridande miljöpåverkan av detaljplanen identifierats. Dessa utgörs av följande:

- *Risk* – Avgränsat till de risker som är kopplade till den föreslagna markanvändningen, det vill säga risker för människor och miljö vid drift, samt kumulativa effekter med avseende på *befintlig* kärnkraftsverksamhet. Inom delar av planområdet föreslår detaljplanen att storskalig fossilfri energiproduktion ska kunna etableras, inklusive möjligheten till kärnkraft (e₁). Det är dock i nuläget inte fastställt vilken typ av storskalig energiproduktion som faktiskt kommer att bli aktuell i området, även om kärnkraft utgör ett av alternativen. De specifika riskrelaterade konsekvenserna (exempelvis strålningsrisk i samband om kärnkraft blir aktuellt) kommer att utredas när verksamhetens inriktning har klargjorts, i samband med tillståndsprocessen. Om en verksamhet som kan innebära gränsöverskridande miljöpåverkan aktualiseras – såsom exempelvis kärnkraft – förutsätts att samråd enligt Esbokkonventionen genomförs inom ramen för tillståndsansökan

6 METOD FÖR MILJÖBEDÖMNINGEN

6.1 PÅVERKAN, EFFEKT OCH KONSEKVENNS

Eftersom den specifika typen av verksamhet inom den föreslagna markanvändningen för fossilfri energiproduktion (e₁) ännu inte är fastställd, är detaljerade konsekvenser av den faktiska verksamheten inte möjliga att bedöma, utan hänskjuts i enlighet med 6 kap. 12 § miljöbalken till kommande miljöprövningar.

Miljöbedömningen och miljökonsekvensbeskrivningen ska identifiera och beskriva den betydande miljöpåverkan som kan uppkomma till följd av planens bestämmelser för de miljöaspekter som har identifierats i samband med avgränsningen. Konsekvenserna av nollalternativet och planförslaget bedöms och redovisas i text mot nollalternativet. Beskrivningen kommer att grunda sig bland annat på de underlagsutredningar som kommer att tas fram både under planprocessen samt under tillståndsprocessen. Till grund för bedömningen av miljökonsekvenser används relevanta kommunala planer, program och mål, nationella miljö kvalitetsmål, aktuell forskning, riktvärden och miljö kvalitetsnormer. Dessa kommer att redovisas i MKB:n. Bedömningen av konsekvenser genomförs i flera steg:

- Värdet eller känsligheten hos de berörda områdena bedöms.
- Påverkan - Det är den förändring av fysiska eller beteendemässiga förhållanden som påverkas.
- Effekten - Det är den förändring, exempelvis i landskapsbilden som påverkan medför.
- Konsekvensen - Det är det sista steget där betydelsen av effekten/förändringen på områdets antagna värde eller känslighet bedöms.

I miljökonsekvensbeskrivningen används en skala för att värdera konsekvenserna. Skalan bygger på relationen mellan befintliga värden och omfattningen av bedömd miljöpåverkan, skalan kan beskriva såväl positiva som negativa konsekvenser.

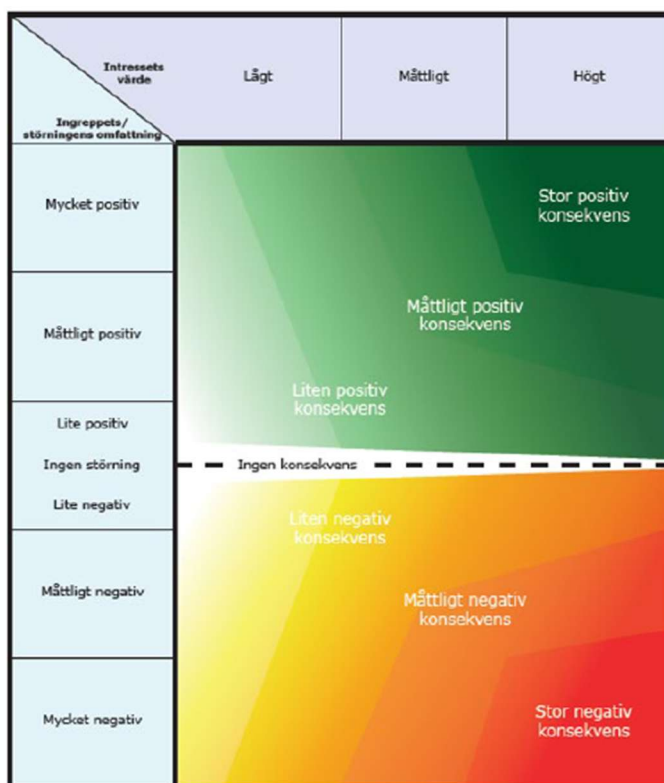
- Mycket stora konsekvenser – Konsekvenser på riksintressen eller andra intressen som gäller på EU-nivå till exempel Natura 2000-områden eller överskridande av miljö kvalitetsnormer.

- Stora konsekvenser – Konsekvenser på riksintressen eller värden av regional eller kommunal betydelse.
- Små - måttliga konsekvenser – Konsekvenser på områden eller värden av kommunal betydelse eller konsekvenser på områden eller värden av mindre eller lokal betydelse.
- Obetydliga konsekvenser – Inga eller obetydliga konsekvenser på riksintressen, områden eller värden av regional eller lokal betydelse bedöms uppstå.

För att avgöra vilken konsekvens som kan antas uppstå i de områden som berörs vägs områdets antagna värde/känslighet ihop med den påverkan som antas ske på området med hjälp av en matris, se figur 12.

Att exempelvis ett riksintresse berörs betyder inte per automatik att planförslaget medför stora eller mycket stora konsekvenser. Påverkan kan till exempel vara av mycket begränsad omfattning eller endast beröra en mindre del av intresseområdet. Omvänt betyder det också att påverkan på aspekter av lokal karaktär – till exempel buller – även kan bedömas få stora konsekvenser.

Riskavsnittet bedöms utifrån om riskerna är acceptabla eller oacceptabla och kopplar därför inte bedömningen till figuren nedan.

Figur 12. Skala för konsekvensbedömning (Projektbyggaren Teknik Syd AB 2025).

6.2 BEDÖMNINGSGRUNDER

För att beskriva och värdera de förändringar som ett genomförande av detaljplanen kan medföra kommer olika juridiska, eller på annat sätt vedertagna, mål, riktlinjer och regelverk användas. Dessa kallas med en gemensam term för bedömningsgrunder.

Bedömningsgrunderna är både av såväl övergripande som specifik karaktär. Övergripande bedömningsgrunder används främst för att bedöma om planen främjar en långsiktigt hållbar utveckling och om planen tar tillräcklig miljöhänsyn. Exempel på bedömningsgrunder av denna karaktär är de nationella miljömålen.

Den andra typen av bedömningsgrunder är mer specifika till sin karaktär och är relaterade till en viss miljöaspekt. Dessa utgörs bland annat av olika normer, preciserade mål, riktvärden och myndighetsrekommendationer.

6.3 OSÄKERHETER

MKB-arbetet kommer att genomföras enligt gällande praxis och lagstiftning. Rumsliga analyser har genomförts med kartmaterial som grund. I de fall då bedömningen har kunnat baseras på gällande riktvärden eller normer har en sådan jämförelse gjorts. MKB:n genomförs utifrån bedömningar om en framtida situation. En stor osäkerhet är alltid hur samhället utvecklas framöver.

Det är alltid osäkert om all information som behövs för en korrekt bedömning har varit tillgänglig. Bedömningarna i MKB:n riskerar att bli subjektiva även om flera olika personer kommer att läsa dokumentet.

6.4 ÅTGÄRDER OCH ÅTGÄRDSREGLERING

En MKB ska utgöra ett underlag för allmänhet och beslutsfattare som beskriver en detaljplans påverkan på hälsa och miljö. En MKB är i sig inte bindande, och de åtgärder som föreslås i MKB-dokumentet säkerställs därmed inte genom att de är angivna i dokumentet.

För att säkerställa att åtgärderna genomförs måste de därför regleras i andra bindande dokument. Detta kan ske genom att åtgärderna regleras med planbestämmelse eller genom att de ingår i ett exploateringsavtal om sådant upprättas för detaljplanen. Exploateringsavtalet tecknas mellan kommun och exploatör och reglerar genomförandefrågor för detaljplanen.

Idag finns ingen verksamhetsutövare för detaljplanen, men i samband med att exploatering blir aktuellt krävs sannolikt anmälan om miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap MB. Det kan också bli aktuellt med tillståndsprövning enligt 11 kap MB samt andra prövningar. I samband med att tillstånd ges kommer krav på åtgärder och teknisk prestanda att ställas genom villkor. En del av villkoren berör miljö. Exempel på villkor kan vara mängden luftutsläpp, buller, vattenuttag etcetera. Alla tillståndsgivna verksamheter skriver miljörapporter varje år, där det redovisas för hur de följer upp de angivna villkoren.

6.5 ALTERNATIV

För miljöbedömningen har två alternativ identifierats. Dessa utgörs av följande:

- Detaljplaneförslaget
- Nollalternativ

Då planområdet inte omfattas av några detaljplaner, utgörs nollalternativet av nuvarande markanvändning i ett framskridet nuläge.

7 UTREDNINGAR

Ett antal utredningar har tagits fram, och kommer att tas fram inom ramen för projektet (se lista nedan). Utöver nedan listade utredningar kan ytterligare utredningar tillkomma. Utredningarna kommer att utgöra underlag för bedömningar av detaljplanens effekter och konsekvenser.

- Lokaliseringsutredning
- Dagvattenutredning samt skyfallskartering
- Riskutredning
- Vattenförsörjning
- Naturvärdesinventering – med tillägget detaljerad redovisning av artförekomst begränsat till fridlysta och rödlistade arter och fördjupade inventeringar av groddjur, ugglor, linjetaxering av fåglar, kartering av skyddsvärda träd, hasselmusmiljöer och hasselsnokmiljöer.
- Arkeologi
- Trafikutredning
- Utredning av buller från trafik
- Fördjupad artinventering av hasselsnok
- Fördjupad artinventering av hasselmus
- Fördjupad artinventering av nattskärre
- Fördjupad inventering av livsmiljöer och boplatser för fladdermöss

Eftersom den specifika typen av verksamhet inom den föreslagna markanvändningen för fossilfri energiproduktion (e₁) ännu inte är fastställd, genomförs i nuläget inga detaljerade utredningar av den faktiska verksamheten. Dessa frågor kommer i stället att hanteras inom ramen för kommande miljöprovningar.

8 FÖRSLAG TILL INNEHÅLLSFÖRTECKNING AV MKB

Förslag till utformning av den kommande miljökonsekvensbeskrivning framgår av nedanstående innehållsförteckning. Beskrivningen ska ses som ett exempel på redovisning av den avgränsning som miljökonsekvensbeskrivningen kommer att innehålla, och inte som en absolut utformning. Innehållsförteckningen baseras på gällande bestämmelser i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966).

1. Inledning

- 1.1 Miljöbedömningens syfte och innehåll
- 1.2 Uppfyllelse av sakkunskap
- 1.3 Bakgrund

1.4 Syfte med detaljplanen

2. Avgränsning

2.1 Betydande miljöpåverkan och undersökning

2.2 Avgränsningssamråd

2.3 Tidsmässig avgränsning

2.4 Sakmässig avgränsning

2.5 Avgränsning av nivå

2.6 Geografisk avgränsning

3. Metod för miljöbedömningen

3.1 Metod för kunskapssammanställning och bedömning

3.2 Bedömningsgrunder

3.3 Osäkerheter

3.4 Åtgärder och åtgärdsreglering

4. Planeringsförutsättningar

4.1 Nuvarande markanvändning

4.2 Översiktsplan

4.3 Detaljplaner

4.4 Riksintressen

4.5 Miljömål

4.6 Miljökvalitetsnormer

5. Studerade alternativ

5.1 Nollalternativ

5.2 Alternativ lokalisering

5.3 Alternativ utformning

5.4 Detaljplaneförslaget

5.5 Beskrivning av den planerade verksamheten

6. Effekter och konsekvenser

6.1 Nollalternativets konsekvenser (Alternativt beskrivs nollalternativets konsekvenser under resp. aspekt)

6.2 Landskapsbild (Avgränsning av aspekt, bedömningsgrunder och utredningar, konsekvenser, åtgärder under resp. aspekt)

6.3 Kulturmiljö

- 6.4 Naturmiljö
- 6.5 Rekreation och friluftsliv
- 6.6 Vatten och vattenkvalité
- 6.7 Klimatanpassning
- 6.8 Trafik och trafiksäkerhet
- 6.9 Buller (trafikbuller)
- 6.10 Risk och säkerhet
- 6.11 Klimatpåverkan

7. Gränsöverskridande miljöpåverkan

8. Påverkan på miljömål

- 8.1 Nationella miljömål
- 8.2 Regionala miljömål
- 8.3 Lokala miljömål

9. Kumulativa effekter

10. Samlad bedömning av miljöpåverkan

- 10.1 Detaljplanens miljökonsekvenser
- 10.2 Överrensstämmelser med miljöbalken (Allmänna hänsynsregler, hushållningsprinciperna etc.)
- 10.3 Miljömål
- 10.4 Miljökvalitetsnormer

11. Uppföljning

12. Sakprövningar enligt annan lagstiftning

13. Referenser

9 UPPFYLLANDE AV SAKKUNSKAPSKRAVET

Jessica Andersson, Projektbyggaren Teknik AB, är specialist inom miljöbedömning och MKB, har arbetat med miljö- och hållbarhetsfrågor i 25 år. Jessica har stora erfarenheter av att leda, upprätta, samordna och granska olika konsekvensbeskrivningar enligt SMB-direktivet (direktiv 2001/42/EG) och MKB-direktivet, direktivet (2011/92/EU).

Jessica har utvecklat olika modeller och olika metoder för strategisk och specifik miljöbedömning, som har nyttjats både i statliga och kommunala uppdrag. Hon har även skrivit Trafikverkets nya handbok för Miljöbedömningar i infrastrukturprojekt samt tagit fram de bedömningsgrunder som Trafikverket nationellt ska använda som utgångspunkt i sina projekt.

Jessica har stor erfarenhet av att hantera både Miljöbalken och PBL inom samma projekt. En av hennes styrkor är att hon snabbt hittar efterfrågad nivå på miljöbedömningen, och kan avgränsa de miljöaspekter som bör hanteras inom projektet.